

Monitor Arbeidsmarkt

April 2013

Kernboodschap en leeswijzer

De cijfers in deze Monitor Arbeidsmarkt laten zien dat de recessie die eind 2008 inzette haar sporen heeft nagelaten in de vorm van economische krimp (-2,1% ten opzichte van 2008), minder banen van werknemers (-127 duizend tussen 2008 en 2012, en -34 duizend in het eerste kwartaal 2013), minder vacatures (-150 duizend sinds eind september 2008) en een oplopende werkloosheid (verdubbeling van 288 duizend in oktober 2008 naar 650 duizend in april 2013). Daarbij is het aantal WW-, WWB- en Wajonguitkeringen toegenomen.

Ondanks deze zorgelijke ontwikkelingen kent Nederland nog steeds een hoge arbeidsparticipatie: meer dan zeventig procent van de mensen tussen de 18 en de 65 jaar heeft een betaalde baan van meer dan 12 uur in de week. De werkloosheid is in Nederland lager dan in de meeste andere landen van de Europese Unie en dat geldt ook voor de werkloosheid onder jongeren.

Het Centraal Planbureau (CPB) gaat er in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2013 vanuit dat de economie in de tweede helft van 2013 weer voorzichtig gaat groeien, maar verwacht voor heel 2013 nog een krimp van de economie met 0,5 procent. Voor de arbeidsmarkt wordt in 2013 nog geen herstel verwacht, maar een daling van het aantal werkenden met een kleine 50 duizend, en een toename van de werkloosheid met circa 100 duizend personen.

In de meest recente cijfers over re-integratie (tot en met juni 2012) is landelijk gemiddeld weinig verandering zichtbaar van de bruto effectiviteit van de verleende re-integratieondersteuning: dat is het percentage van de re-integratietrajecten dat binnen 24 maanden resulteerde in niet gesubsidieerd werk. Dit percentage nam af van 61 procent in 2011 naar 60 procent medio 2012. In 2009 en 2010 was nog sprake van aanzienlijk lagere percentages. Dit beeld wordt ook bevestigd door het aantal banen in de eerste zes maanden van 2012 waarin mensen na re-integratieondersteuning startten. Het is echter de vraag of deze resultaten zich in het tweede halfjaar van 2012 hebben doorgezet, met het oog op de afname van de werkgelegenheid.

Bovenstaande ontwikkelingen worden nader uiteengezet in drie thematische hoofdstukken:

1. Werkgelegenheid, werkloosheid en arbeidsmarktmaatregelen
2. Inkomenswaarborg
3. Re-integratie

Hoofdstuk 1 gaat in op ontwikkelingen met betrekking tot de economie, de werkgelegenheid en de werkloosheid.

Hoofdstuk 2 begint met een totaalbeeld van de ontwikkeling vanaf 2001 van alle typen inkomensvoorzieningen of -verzekeringen. Verder wordt voor een meer recente periode per inkomensvoorziening of -verzekering ingegaan op de verdeling naar leeftijd, in- en uitstroomkansen en uitstroom naar werk (al dan niet na traject).

Hoofdstuk 3 gaat in op de re-integratie van mensen met een WW-, een bijstands- of een arbeidsongeschiktheidsuitkering en tevens de bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven niet-uitkeringsgerechtigde werkloze werkzoekenden, op basis van de meest recent beschikbaar gekomen cijfers (ultimo 2012).

Inhoudsopgave

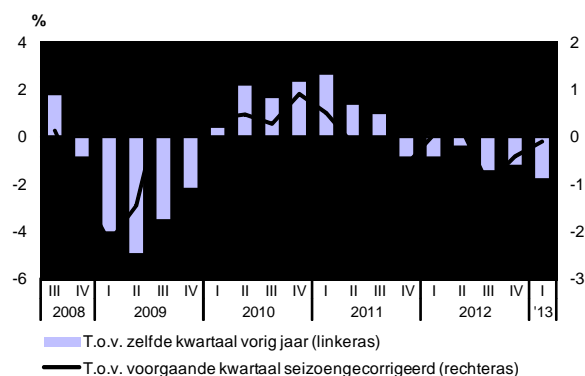
1. Werkgelegenheid, werkloosheid en arbeidsmarktmaatregelen	5
1.1. Inleiding	5
1.2. Werkgelegenheid	5
1.2.1. Ontwikkeling netto arbeidsdeelname	7
1.2.2. Ontwikkeling netto arbeidsdeelname naar persoonskenmerken	8
1.3. Werkloosheid	8
1.3.1. Ontwikkeling werkloosheid naar persoonskenmerken	9
1.4. Monitor mobiliteitsbonussen	10
1.4.1. Inleiding	10
1.4.2. Mobiliteitsbonus oudere werknemers	10
1.4.3. Mobiliteitsbonus arbeidsgehandicapte werknemers	10
1.4.4. Verzilvering	11
2. Inkomenswaarborg	12
2.1. Inleiding	12
2.2. WW-uitkeringen	12
2.3. WWB-uitkeringen	13
2.4. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	14
3. Re-integratie	16
3.1. Inleiding	16
3.2. Uitstroomdoelstelling re-integratie	16
3.3. Aan het werk met en zonder re-integratieondersteuning	17
3.4. Statistiek Re-integratie Gemeenten	18

1. Werkgelegenheid en werkloosheid

1.1. Inleiding

De Nederlandse economie kromp in het vierde kwartaal van 2012 met 1,2 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Vergeleken met het derde kwartaal 2012 kromp de economie met 0,4 procent (zie figuur 1.1). De Nederlandse economie belandde daarmee voor de derde keer sinds 2008 in een recessie. Volgens eerste raming van het CBS is de economie in het eerste kwartaal 2013 verder gekrompen, met 0,1 procent ten opzichte van het voorgaand kwartaal. De periode van laagconjunctuur heeft ook invloed op de arbeidsmarkt. De voor seizoeneffecten gecorrigeerde werkloosheid liep in april 2013 op naar 8,2 procent van de beroepsbevolking. Het aantal banen daalde in het eerste kwartaal 2013 verder (-34 duizend), net als het aantal vacatures (-5 duizend).

Figuur 1.1: Bruto Binnenlands Product, %-volumemutaties, 2008-2013

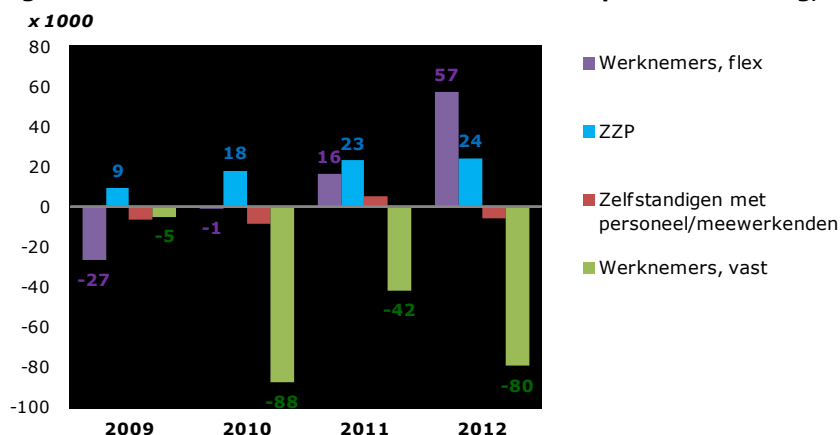
Bron: CBS

In het Centraal Economisch Plan (CEP) 2013 voorspelt het Centraal Planbureau voor heel 2013 een krimp van de economie met 0,5 procent. Daarbij zal het aantal werkenden (met een werkweek van tenminste 12 uur) dalen met een kleine 50 duizend personen, en het aantal werklozen toenemen met een kleine 100 duizend, naar 625 duizend (7¾ procent). In april 2013 ligt de voor seizoen gecorrigeerde werkloosheid (met 650 duizend, ofwel 8,2 procent) echter al ruim boven het voorspelde werkloosheidsniveau.

1.2. Werkgelegenheid

Sinds 2008 is het aantal werkenden gedaald met 114 duizend (-1,5%), naar gemiddeld 7387 duizend in 2012. Daarbij geldt een opmerkelijk forse verschuiving in de werkgelegenheid naar positie werkkring (contractvormen). De daling met 114 duizend werkenden komt namelijk geheel voor rekening van werknemers met een vast dienstverband (zie figuur 1.2a).

Figuur 1.2a: Jaarmutaties aantal werkenden naar positie werkkring, 2009-2012

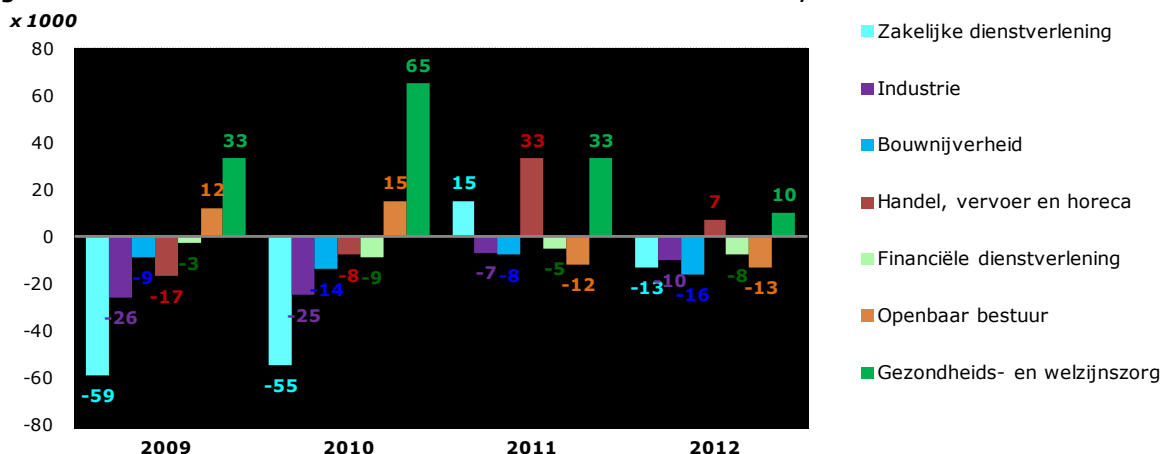
Bron: SZW, op basis van CBS

Het aantal zzp'ers en werknemers met flexibel dienstverband groeide sinds 2008 met 74 duizend (+11%) respectievelijk 45 duizend (+4%). Het aantal zelfstandigen met personeel (inclusief meewerkende gezinsleden) en het aantal werknemers met

een vast dienstverband daalde in deze periode met 17 duizend (-5%) respectievelijk 215 duizend (-4%). Het percentage werknemers met vast dienstverband op het totaal aantal werkenden daalde hiermee van 71,4 (in 2008) naar 69,2 procent (in 2012).

Sinds 2008 is het aantal banen van werknemers (inclusief banen van <12 uur per week) gedaald met 127 duizend (-2%), alleen in de zorgsector was sprake van een aanhoudende groei van de werkgelegenheid, met 141 duizend banen (+12%), zie figuur 1.2c.

Figuur 1.2c: Jaarmutaties aantal banen van werknemers naar sector, 2009-2012

Bron: SZW, op basis van CBS

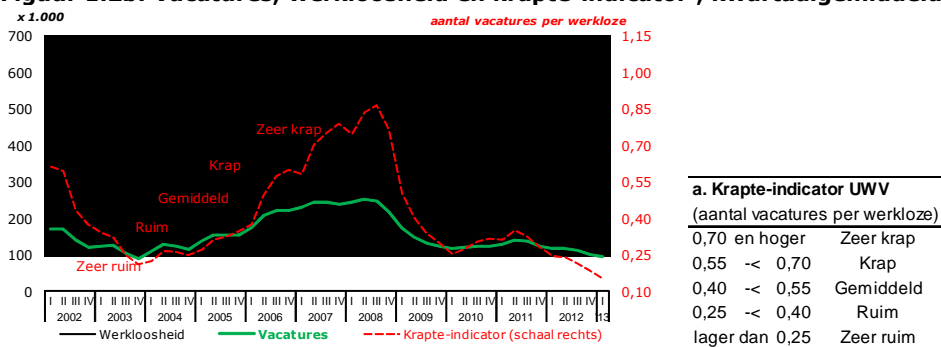
De grootste daling van het aantal banen deed zich voor in de zakelijke dienstverlening, de industrie en de bouwnijverheid met -112 duizend (-8%), respectievelijk -68 duizend (-8%) en -47 duizend (-12%). Het aantal banen in de financiële dienstverlening daalde met -25 duizend (-9%).

In het eerste kwartaal van 2013 is het aantal banen van werknemers ten opzichte van voorgaand kwartaal gedaald met 34 duizend (gecorrigeerd voor seizoensinvloeden). Een dergelijk grote daling deed zich het laatst voor in het 3^e kwartaal van 2009. Ook het aantal werknemersbanen in de zorg daalde in het 1^e kwartaal 2013 (-6 duizend). Alleen de afname van het aantal werknemersbanen in de bouwnijverheid was nog groter (-9 duizend).

Het aantal vacatures is sinds eind september 2008 gedaald met 150 duizend (-61%), van 247 duizend per eind september 2008 naar 97 duizend per eind maart 2013 (gecorrigeerd voor seizoensinvloeden). In alle sectoren daalde het aantal vacatures in deze periode. Relatief was de daling het grootst in de sector 'verhuur en handel in onroerend goed' (-87%), de bouwnijverheid (-82%) en de sector 'openbaar bestuur en overheidsdiensten' (-77%). De vacatureddaling was relatief het kleinst in de horeca (-43%) en de financiële dienstverlening (-46%).

Tegenover de daling van het aantal vacatures met 150 duizend staat een (ruime) verdubbeling van de werkloosheid van 288 duizend in oktober 2008 naar 650 duizend in april 2013. Per saldo daalde daarmee de krapte-indicator voor de arbeidsmarkt van 0,87 naar 0,15 vacatures per werkloze, ofwel van een 'zeer krappe' naar een 'zeer ruime' arbeidsmarkt (zie figuur 1.2b). Een arbeidsmarkt is 'zeer krap' wanneer er 0,70 of meer vacatures per werkloze beschikbaar zijn, en 'zeer ruim' wanneer dat minder dan 0,25 vacatures zijn.

Figuur 1.2b: Vacatures, werkloosheid en krapte-indicator^a, kwartaalgegevens

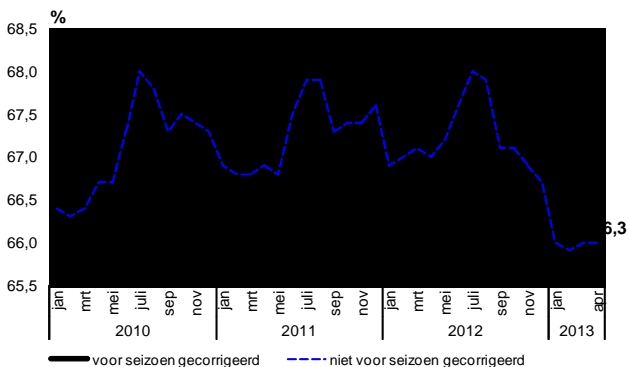

Bron: SZW, op basis van CBS

1.2.1 Ontwikkeling netto arbeidsdeelname

De netto arbeidsdeelname, ook wel aangeduid als netto arbeidsparticipatie, is het aantal werkenden (met een werkweek van tenminste 12 uur) als percentage van de potentiële beroepsbevolking (= bevolking 15-64 jaar). Sinds het maandcijfer december 2011 is de netto arbeidsdeelname gedaald met 1,4 procentpunt, van 67,7 naar 66,3 procent (april 2013), zie figuur 1.2.1a. Deze daling komt – voor seizoen gecorrigeerd – overeen met een daling met 123 duizend werkenden.

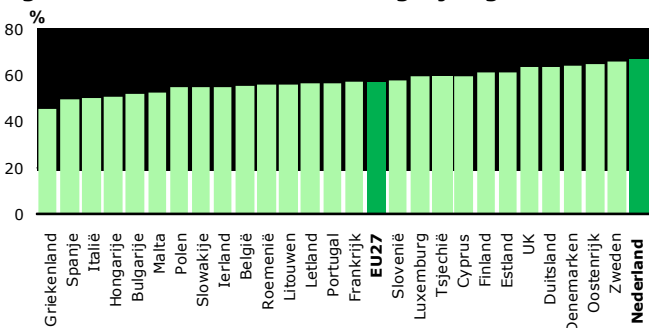
Figuur 1.2.1a: Netto arbeidsdeelname, maandcijfers januari 2010 – april 2013

Bron: CBS

Ondanks deze sterke daling van de werkgelegenheid heeft Nederland in 2012 (met 67,1 procent) nog steeds de hoogste netto arbeidsparticipatie van de EU27 (57,1 procent), zie figuur 1.2.1b. Deze figuur is – los van het verschil in definitie – niet te vergelijken met figuur 1.2.1a omdat de groep verschilt (15 – 74 jaar) en het een jaargemiddelde betreft (in plaats van een maandcijfer).

Figuur 1.2.1b: Internationale vergelijking van de netto arbeidsdeelname 15-74 jarigen^a, jaargemiddelde 2012

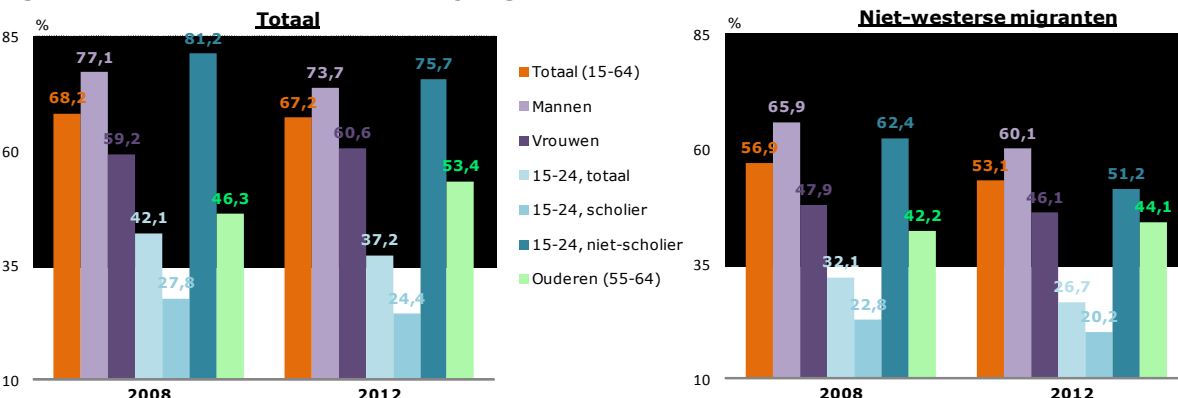
a. Aandeel werkzame personen op bevolking 15-74 jaar volgens internationale definitie, dat wil zeggen inclusief mensen die voor minder dan 12 uur per week werken.

Bron: Eurostat

1.2.2 Ontwikkeling netto arbeidsdeelname naar persoonskenmerken

Het jaargemiddelde van de (netto) arbeidsdeelname (nationale definitie, voor 15-64 jarigen) kwam voor 2012 uit op 67,2 procent. Dat is 1,0 procentpunt lager dan in 2008 (68,2 procent), zie linkerkant figuur 1.2.2.

Figuur 1.2.2: Netto arbeidsdeelname, jaargemiddelden 2008 en 2012

Bron: CBS

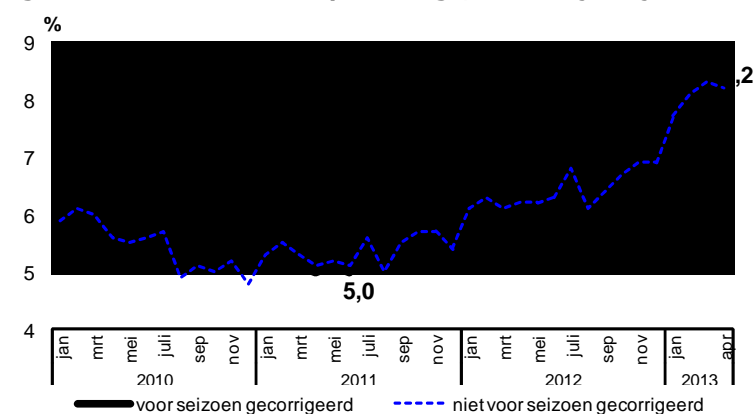
Tussen 2008 en 2012 nam de netto arbeidsdeelname van ouderen sterk toe, met +7,1 procentpunt, naar 53,4 procent. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen nam (+1,4 procentpunt) toe. De arbeidsdeelname van jongeren 15-24 jaar is in deze periode het sterkste gedaald, met -4,9 procentpunt. Binnen de groep jongeren was de daling voor niet-scholieren het grootst (-5,5 procentpunt).

De netto arbeidsdeelname van niet-westerse migranten ligt voor alle onderscheiden categorieën lager dan gemiddeld (voor het totaal ongeacht etnische herkomst), zowel in 2008 als 2012. De achterstand ten opzichte van de gemiddelde arbeidsdeelname is tussen 2008 (56,9 – 68,2 procent = -11,3 procentpunt) en 2012 (53,1 – 67,2 = -14,1 procentpunt) iets groter geworden. Vermoedelijk hangt dit samen met de stand van de conjunctuur.

1.3. Werkloosheid

De gemiddelde werkloosheid steeg in 2012 ten opzichte van 2011 met 88 duizend personen, naar 507 duizend (6,4%). Wordt de ontwikkeling per maand bekeken dan wordt zichtbaar dat sinds juni 2011 sprake is van een (vrijwel) voortdurende stijging van de werkloosheid, van 5,0 naar 8,2 procent van de beroepsbevolking 15-64 jaar (april 2013), zie figuur 1.3a. Deze stijging komt – voor seizoen gecorrigeerd – overeen met een toename met +258 duizend werklozen, van 392 naar 650 duizend. De stijging van de werkloosheid in de tweede helft van 2011 en 2012 is vooral het gevolg geweest van een verdere stijging van het arbeidsaanbod. De afgelopen maanden is de werkloosheid vooral opgelopen door een afname van de werkgelegenheid.

Figuur 1.3a: Werkloosheidspercentage, maandcijfers januari 2010 - april 2013

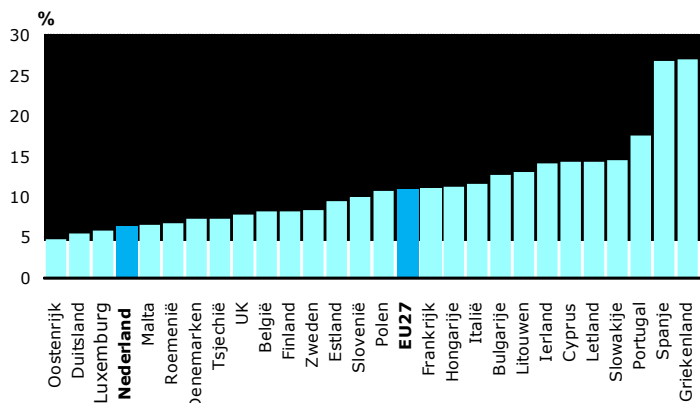

Bron: CBS

Internationaal staat Nederland in maart 2013 desondanks (met 6,4 procent, internationale definitie) nog bij de top 4 van EU-landen met de laagste werkloosheid (na Oostenrijk, Duitsland en Luxemburg), zie figuur 1.3b. Gemiddeld bedroeg de werkloosheid in de EU-27 10,9 procent in maart 2013.

Figuur 1.3b: Internationale vergelijking van de werkloosheid^a, maart 2013^b, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden

a. Volgens internationale definitie, dat is inclusief mensen die voor minder dan 12 uur per week werk zoeken.

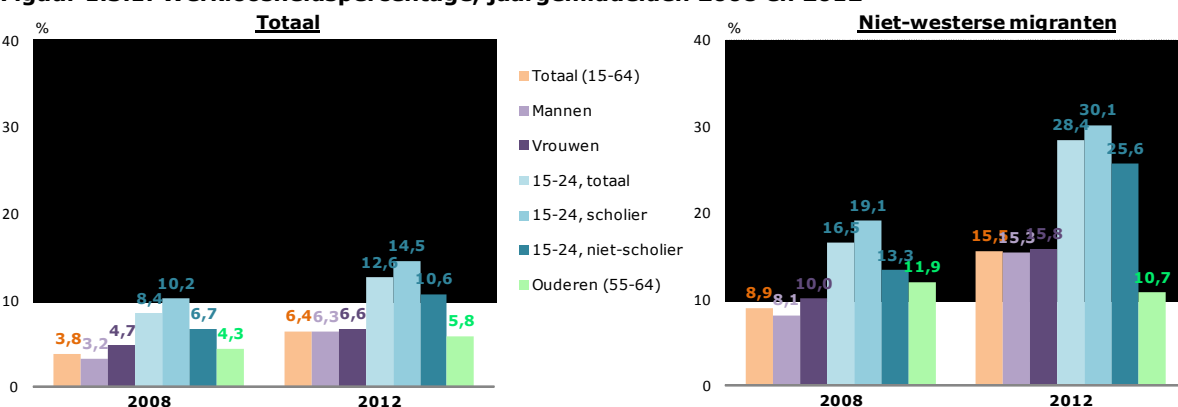
b. Voor Estland, Griekenland, Hongarije en UK februari 2013; voor Letland december 2012.

Bron: Eurostat

1.3.1 Ontwikkeling werkloosheid naar persoonskenmerken

Het jaargemiddelde van de werkloosheid kwam in 2012 uit op 6,4 procent van de beroepsbevolking 15-64 jaar. Dat is 2,6 procentpunt hoger dan in 2008 (3,8 procent), zie linkerkant figuur 1.3.1.

Figuur 1.3.1: Werkloosheidspercentage, jaargemiddelden 2008 en 2012

Bron: CBS

Tussen 2008 en 2012 is de werkloosheid onder niet-westerse migranten het sterkst gestegen, gemiddeld met +6,6 procentpunt, naar 15,5 procent in 2012 (zie rechterkant figuur 1.3.1). Ook de toename van de werkloosheid onder jongeren 15-24 jaar was relatief groot, met +4,2 procentpunt, naar 12,6 procent. De toename was het kleinst voor ouderen en vrouwen (+1,5 respectievelijk +1,9 procentpunt).

Zowel in 2008 als 2012 geldt dat de werkloosheid van niet-westerse migranten (ruim) tweemaal zo hoog is als gemiddeld (voor het totaal ongeacht etnische herkomst). Door de relatief sterke toename van de werkloosheid onder niet-westerse migranten is deze ratio nog iets toegenomen. Dit laatste geldt echter niet voor mannen, en – vooral – ouderen, daar werd deze juist kleiner.

1.4 Monitor mobiliteitsbonussen

1.4.1 Inleiding

Om duurzame inzetbaarheid te vergroten en te zorgen dat minder mensen langs de kant blijven staan bevat het zogenoemde 'vitaliteitspakket' middelen ten behoeve van mobiliteit en loopbaanfaciliteiten¹. Het onderdeel mobiliteit bestaat vanaf 2013 uit mobiliteitsbonussen voor werkgevers voor het in dienst nemen van arbeidsgehandicapten en uitkeringsgerechtigden van 50 jaar of ouder. Het betreft een verhoging van de eerdere premiekortingen voor het in dienst nemen van arbeidsgehandicapten en uitkeringsgerechtigden van 50 jaar of ouder. De premiekorting voor het in dienst hebben van een werknemer van 62 jaar of ouder is met ingang van 2013 vervallen.

De bedragen zijn met ingang van 1 januari 2013 verhoogd naar maximaal € 7.000 per jaar, gedurende maximaal drie jaar, voor elke werknemer uit deze kwetsbare groep van arbeidsgehandicapten en uitkeringsgerechtigden van 50 jaar of ouder die wordt aangenomen. De beleidsinzet wordt hiermee gericht op het vergroten van de arbeidsvraag en het verminderen van de uitkeringslasten.

Aan de Tweede Kamer is toegezegd deze mobiliteitsbonussen jaarlijks te monitoren. Dit betreft de eerste monitor. In 2019 zal de regeling worden geëvalueerd.

1.4.2 Mobiliteitsbonus oudere werknemers

De premiekortingen zijn ingevoerd met ingang van 2009. De meest recente cijfers zijn van september 2012 (zie tabel 1.4.2a). Aangezien de premiekortingen voor maximaal drie jaar kunnen worden toegepast, geldt er een ingroei van 3 jaar. De oploop tot en met september 2012 wordt derhalve mede verklaard door volgroeiing van de regeling.

Tabel 1.4.2a: Aantal lopende mobiliteitsbonussen oudere werknemers (50+) en totale bedrag

	2010	2011	2012 t/m sept.
Aantal lopende bonussen (x 1000)	14,4	26,1	31,0
Totale bedrag (miljoen euro)	61,0	93,1	84,1

Bron: UWV

In 2012 zijn er door personen van 50 jaar of ouder ruim 277 duizend nieuwe dienstverbanden aangegaan. In circa 7% van de gevallen betrof het oudere werklozen uit de doelgroep met een uitkering. Voor al deze mensen kan een premiekorting worden toegepast. Onderstaande tabel laat zien dat het aandeel mensen uit de uitkering in het aantal nieuwe dienstverbanden toeneemt van 2% in 2009 naar 7% in 2012. Het is echter niet duidelijk of de stijging geheel kan worden toegeschreven aan de premiekortingen.

Tabel 1.4.2b: Aantal nieuwe dienstverbanden met oudere werklozen in het totaal

	2009	2010	2011	2012 t/m sept.
Totaal nieuwe dienstverbanden (x 1000)	244,9	284,9	342,6	277,3
idem, vanuit een uitkeringssituatie (x 1000)	4,9 (2%)	14,2 (5%)	20 (6%)	18,5 (7%)

Bron: UWV

1.4.3 Mobiliteitsbonus arbeidsgehandicapte werknemers

Het aantal lopende bonussen voor arbeidsgehandicapte werknemers laat een meer gelijkmatige ontwikkeling zien. In 2010 en 2011 ging het om circa 27 duizend bonussen, en over de eerste 9 maanden van 2012 een kleine 25 duizend (zie tabel 1.4.3a).

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 32 043, nr. 71

Tabel 1.4.3a: Aantal lopende mobiliteitsbonussen arbeidsgehandicapte werknemers en totale bedrag

	2010	2011	2012 t/m sept.
Aantal lopende bonussen (x 1000)	27,1	26,9	24,8
Totale bedrag (miljoen euro)	46,3	43,0	30,4

Bron: UWV

Ook voor het aantal bonussen voor arbeidsgehandicapte werknemers is in principe sprake van een ingroei van 3 jaar. Dat er desondanks geen oploop is zoals bij de bonussen voor oudere werknemers moet naar verwachting toegeschreven worden aan een daling – onder invloed van de recessie - van het aantal (nieuwe) dienstverbanden met arbeidsgehandicapte werknemers. In de eerste 9 maanden van 2012 zijn circa 8.600 nieuwe dienstverbanden aangegaan waarvoor een premiekorting toegepast kon worden (zie tabel 1.4.3b). Het jaartotaal 2012 zal waarschijnlijk lager uitvallen dan in 2010 (13.100) en 2011 (14.100).

Tabel 1.4.3b: Aantal nieuwe dienstverbanden met arbeidsgehandicapte werknemers

	2010	2011	2012 t/m sept.
Aantal nieuwe dienstverbanden (x 1000)	13,1	14,1	8,6

Bron: UWV

1.4.4 Verzilvering

De mobiliteitsbonus wordt evenals de eerdere premiekortingsregeling vormgegeven als een korting op de door de werkgever te betalen premies werknemersverzekeringen. De vormgeving is derhalve conform dezelfde systematiek; werkgevers kunnen de korting zelf toepassen via de loonaangifte.

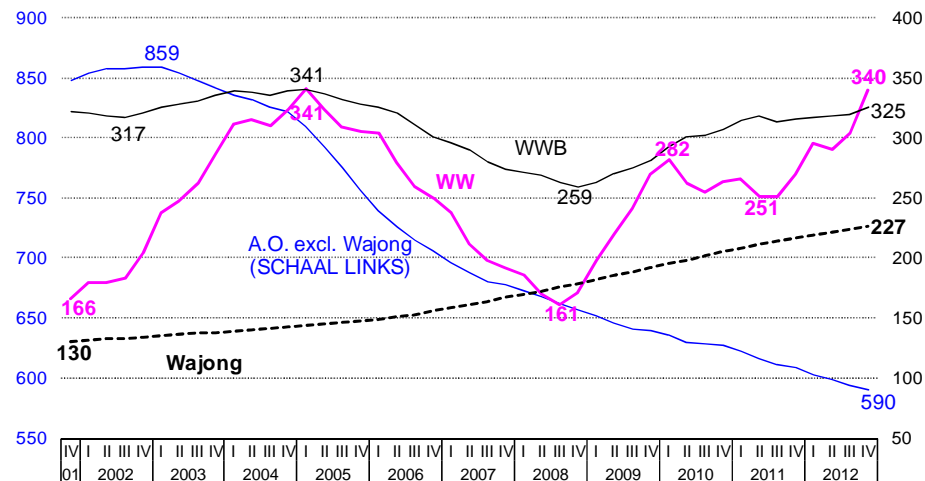
Door de invoering van de bonus met ingang van 2013 gaan werkgevers er bij het in dienst nemen van personen uit de doelgroep op vooruit. De bonus kan verzilverd worden voor zover er sprake is van te betalen premies. Een deel van de werkgevers, met name kleine werkgevers (<5 werknemers), hoeft door de bonus in het geheel geen premies af te dragen. De verzilvering is in 2012 verbeterd door de grondslag waarop de bonus in mindering mag worden gebracht te verbreden: vanaf 1 januari 2012 mag de werkgever de korting ook toepassen op de premies voor de sectorfondsen WW.

2. Inkomenswaarborg

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk schetst de ontwikkelingen op het terrein van inkomenswaarborg (inkomensvoor-zieningen en inkomensverzekeringen). Figuur 2.1 geeft een overzicht van de ontwikkeling vanaf eind 2001.

Figuur 2.1: Aantal uitkeringen arbeidsongeschiktheid (A.O.), Wajong, WW en WWB, vanaf 2001, per ultimo kwartaal (x 1.000)^a

a. Wajong is inclusief de nieuwe Wajong. WW is exclusief deeltijd-WW. WWB is incl. uitkeringen in het kader van de Wet Investeren in Jongeren (WIJ).

Bron: UWV, CBS

Onder invloed van de recessie die eind 2008 begon liep het aantal WW-uitkeringen op van 161 duizend naar 282 duizend eind 2009. Tot medio 2011 volgde een licht herstel, waarna het WW-volume vanaf het 4^e kwartaal 2011 opnieuw steeg, naar 340 duizend eind 2012. Dit aantal ligt op (vrijwel) hetzelfde niveau als de top van de recessie 2002-2005 (342 duizend)².

Het aantal WWB-uitkeringen is sinds eind 2008 gestegen met 66 duizend, naar 325 duizend per eind 2012.

Het aantal Wajong-uitkeringen is over de hele periode gegroeid, van 130 duizend eind 2001 naar 227 duizend eind 2012 (+74 procent). Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (excl. Wajong) is gedaald van 859 duizend ultimo 2002 naar 590 duizend eind 2012 (-31 procent).

2.2 WW-uitkeringen

De ontwikkeling van het WW-volume in een bepaalde periode is het saldo van in- en uitstroom van WW'ers in die periode. De omvang van de instroom wordt bepaald door het aantal werknemers en hun (ontslag)kans op instroom in de WW. De omvang van de uitstroom wordt bepaald door het WW-volume en de kans om uit de WW te stromen vanwege werkhervatting of een andere reden, zoals het bereiken van de maximale uitkeringsduur. De instroomkans in de WW is het grootst voor 25-34 jarigen (voor jongeren tot 25 jaar is de instroomkans minder hoog doordat ze gemiddeld minder arbeidsverleden hebben, en daarmee minder WW-rechten). De uitstroomkans is het hoogst voor jongeren tot 25 jaar.

De jaarinstream in de WW was in 2012 bijna 100 duizend hoger dan in 2011. De gemiddelde ontslagkans voor werknemers nam daarbij toe van 6,1 naar 7,6 procent. De toename was het grootst voor 15-24 en 25-34 jarigen (+2,3 respectievelijk +2,0 procentpunt), zie tabel 2.2a.

Tabel 2.2a: Instroom(kans) in de WW^a naar leeftijd

	Jaarinstream in de WW (x 1000)						Kans op instroom in WW (%)					
	Totaal	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Totaal	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
2011	385	44	111	101	86	42	6,1	6,0	7,6	6,3	5,3	4,8
2012	481	60	141	118	105	55	7,6	8,3	9,6	7,6	6,5	6,0

² Hierbij geldt wel de kanttekening dat de huidige top niet goed vergelijkbaar is met de top eind februari 2005 vanwege wijzigingen die na 2005 in de WW zijn aangebracht, w.o. de verkorting van de referteperiode, het vervallen van de kortdurende WW-uitkering en de verkorting van de maximumduur van de WW-uitkering van 60 naar 38 maanden.

a. Instroomkans = jaarinstream in % van jaargemiddelde aantal werknemers. WW is exclusief deeltijd-WW.

Bron: SZW, op basis van UWW

Met de groei in 2012 van het WW-bestand en de instroom in de WW nam ook de jaaruitstroom uit de WW toe, met +24 duizend ten opzichte van 2011. Het aandeel uitstromers wegens werkhervatting nam daarbij af van 52 naar 49 procent. De afname was het grootst voor jongeren en 45-plussers (-4 respectievelijk -3 procentpunt), zie tabel 2.2b.

Tabel 2.2b: Jaaruitstroom uit de WW^a naar leeftijd

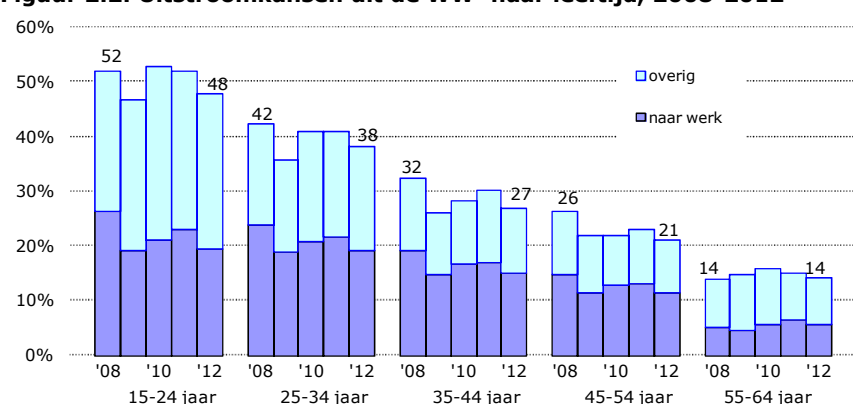
	Jaaruitstroom uit de WW (x 1000)						waarvan: wegens werkhervatting (%)					
	Totaal	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Totaal	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
2011	408	41	113	110	94	46	52	44	52	56	57	42
2012	432	51	128	106	94	51	49	40	50	55	54	39

a. Exclusief deeltijd-WW.

Bron: SZW, op basis van UWW

De uitstroomkansen uit de WW hangen sterk samen met de leeftijd. Jongeren hebben doorgaans een grotere uitstroomkans dan ouderen. Gemiddeld bedroeg de kans in 2012 om binnen 3 maanden uit de WW te stromen 26 procent, en liep met de leeftijd af van 48 procent voor jongeren (15-24 jaar), tot 14 procent voor ouderen (55-64 jaar) (zie figuur 2.2).

Figuur 2.2: Uitstroomkansen uit de WW^a naar leeftijd, 2008-2012

a. Uitstroomkans = de gemiddelde kans (van bestand + instroom) om binnen 3 maanden het bestand te verlaten. WW is exclusief deeltijd-WW.

Bron: SZW, op basis van UWW

2.3 WWB-uitkeringen

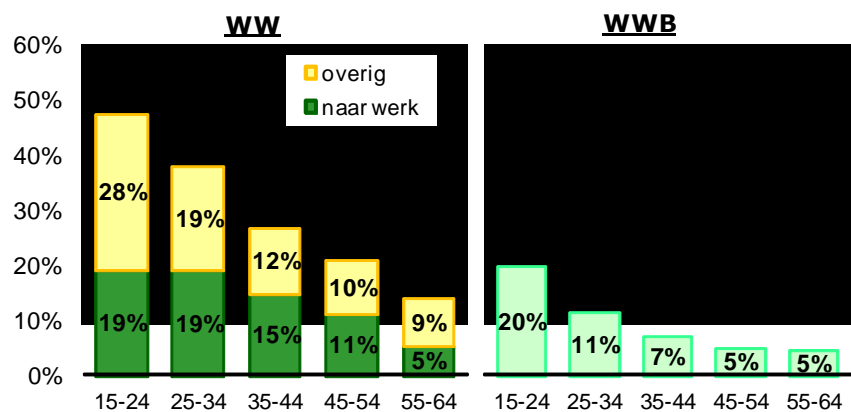
Het aantal WWB-uitkeringen nam in 2012 toe met 9 duizend (naar 325 duizend), het saldo van -naar schatting - een instroom met 120 duizend en een uitstroom met 111 duizend uitkeringen. In vergelijking met de WW zijn deze stromen beperkt van omvang. De gemiddelde uitkeringsduur is bij de WWB dan ook een stuk hoger dan bij de WW. In figuur 2.3 zijn de uitstroomkansen uit de WW en WWB naast elkaar gezet.

Volgens het CBS-onderzoek 'Aan het werk met of zonder re-integratieondersteuning' startten in het eerste halfjaar van 2012 42 duizend bijstandsontvangers in een baan, waarvan 29 duizend met re-integratieondersteuning (zie figuur 3.3). Op een totale WWB-uitstroom in het 1^e halfjaar 2012 met 53 duizend bijstandsontvangers lijkt dus sprake van een hoge kans op werkhervatting.

In dezelfde periode startten volgens genoemd onderzoek 153 duizend WW-ontvangers in een baan, dat is meer dan de uitstroom uit de WW wegens werkhervatting in deze periode (114 duizend). Dit laat zich verklaren uit het gegeven dat baanvinders vanuit de uitkering niet allemaal volledig uit de uitkering raken. Voor de baanvinders vanuit de bijstand is dat een kleiner deel dan voor die vanuit de WW (25 procent, respectievelijk 50 procent).

Per saldo zijn de kansen op werkhervatting vanuit de bijstand lager dan vanuit de WW, maar bijstandsontvangers zijn dus zeker niet kansloos. In paragraaf 3.3 wordt nader ingegaan op de re-integratie van uitkeringsontvangers.

Figuur 2.3: Uitstroomkansen^a uit de WW en WWB/WIJ naar leeftijd, 2012^b

- a. Uitstroomkans = de gemiddelde kans (van bestand + instroom) om binnen 3 maanden het bestand te verlaten. WW is exclusief deeltijd-WW.
 b. De uitstroomkansen WWB zijn berekend op basis van de eerste drie kwartalen van 2012.

Bron: SZW, op basis van UWV, CBS

2.4 Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (AO-uitkeringen)

Tabel 2.4a toont de ontwikkeling van het aantal AO-uitkeringen in de verschillende uitkeringstypen tussen 2009 en 2012. De daling van de omvang van WAO en WAZ zet zich onverminderd voort. Gecombineerd met de iets minder grote stijging van de omvang van de WGA en IVA blijft het aantal AO-uitkeringen, exclusief Wajong, dalen. Het stijgingstempo van het aantal Wajong-uitkeringen is iets afgenomen; van +13 duizend in 2010 naar +11 duizend in 2012.

Met ingang van 1 januari 2010 is de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (nieuwe Wajong) in werking getreden. In tegenstelling tot de "oude" Wajong hebben jongeren met een ziekte of handicap in de eerste plaats recht op hulp bij het vinden en houden van werk. Daaraan gekoppeld kunnen ze een inkomensondersteuning krijgen. De "oude" Wajong blijft gelden voor jongeren die voor 1 januari 2010 een uitkering hebben aangevraagd. Met de nieuwe Wajong is de instroom, door een wat hogere afwijzingspercentage, iets getemperd.

Tabel 2.4a: Ontwikkeling van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen naar uitkeringstype, 2009-2012^a (x 1000)

	Ultimo 2009	In-stroom	Uit-stroom	Ultimo 2010	In-stroom	Uit-stroom	Ultimo 2011	In-stroom	Uit-stroom	Ultimo 2012
WAO	522	4	40	486	3	45	444	2	40	406
WAZ	34	0	4	30	0	5	26	0	4	23
WGA ^b	63	28	9	82	30	10	102	27	11	119
IVA ^b	20	10	2	28	11	3	36	10	4	43
AO excl. Wajong	639	40	52	627	41	60	608	36	54	590
Wajong^c	192	18	5	205	16	5	216	16	5	227
Totaal	831	58	57	832	57	65	825	52	59	817

a. De stroomcijfers 2012 in deze tabel zijn gebaseerd op 11,5 maandcijfers van het UWV en kunnen daardoor iets afwijken van de 12 maandcijfers in het SZW Jaarverslag 2012. De standcijfers ultimo 2012 zijn identiek.

b. Uitstroom WGA en instroom IVA zijn inclusief doorstroom van WGA naar IVA. De in- en uitstroom in de totaalregels 'AO excl. Wajong' en 'Totaal' zijn exclusief deze doorstroom.

c. Vanaf 2010 inclusief de nieuwe Wajong.

Bron: SZW, op basis van UWV

De uitstroom uit de arbeidsongeschiktheidsregelingen is in 2012 met 6 duizend afgenomen, van 65 duizend in 2011 naar 59 duizend in 2012. Deze afname vond vooral plaats bij de WAO. De instroom daalde van 57 naar 52 duizend.

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zijn vaak langdurige uitkeringen. Meer dan 80 procent van de uitstroom uit de diverse arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in 2012 vond plaats door pensionering of overlijden (zie tabel 2.4b). Door de stop op nieuwe instroom in de WAO en WAZ voor personen die vòòr 2004 ziek werden was dit aandeel in de WAO en WAZ zelfs 93 procent.

Tabel 2.4b: Uitstroom uit de arbeidsongeschiktheidsregelingen naar reden, 2012^a

	WAO ^b	WAZ	Wajong ^c	WGA ^d	IVA	Totaal
Herstel/herbeoordeling	3%	3%	7%	60%	1%	10%
Pensionering	82%	87%	28%	19%	43%	68%
Overlijden	11%	6%	25%	9%	54%	14%
Detentie	1%	0%	25%	3%	1%	3%
Overige redenen	3%	3%	15%	8%	1%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	40.000	4.000	5.000	7.000	4.000	59.000

a. De uitstroomaantallen in deze tabel zijn gebaseerd op 11,5 maandscijfers van het UWV en kunnen daardoor iets afwijken van de uitstroomaantallen (op basis van 12 maandscijfers) in het SZW Jaarverslag 2012.

b. De uitstroomverdeling bij de WAO is gebaseerd op de eerste acht maanden van 2012.

c. Inclusief nieuwe Wajong.

d. Uitstroom WGA is exclusief doorstroom naar IVA.

Bron: SZW, op basis van UWV

Een relatief hoog aandeel (een kwart) van de Wajongers die uitstroomt, stroomt uit naar detentie. In absolute aantallen en als percentage op het totale Wajong-bestand gaat het om een relatief kleine groep. Over heel 2012 ging het om 1300 jongeren, ofwel 0,6 procent van het Wajong-bestand.

De uitstroom uit de WIA verschilt sterk met de regeling waaronder de uitkeringsontvanger valt. Met de regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) voorziet de WIA in uitkeringen aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. Hiertoe behoren ook degenen die nog een kans op (enig) herstel hebben. Overlijden is hier de belangrijkste reden voor uitstroom. De regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) betreft uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsongeschikten en niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikten. Het grootste deel van de uitstroom uit de WGA is dan ook wegens herstel/herbeoordeling.

Omdat alleen voor de resterende verdien capaciteit werk wordt gevonden, is het vinden van werk vrijwel nooit een reden voor beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering. Volgens de eerdergenoemde CBS-publicatie 'Aan het werk met of zonder re-integratieondersteuning' startten in het 1^e halfjaar van 2012 30 duizend personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering in een baan. Voor zover personen daarmee uit de uitkering zijn geraakt, zijn zij in tabel 2.4b opgenomen als een (klein) onderdeel van de categorie 'Overige redenen'.

3. Re-integratie

3.1 Inleiding

Twee maal per jaar koppelt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in opdracht van de minister van SZW administratieve gegevens over uitkeringen, re-integratieondersteuning en banen aan elkaar via het burgerservicenummer (BSN). Hierdoor ontstaat een landelijk beeld over de uitstroom naar werk zonder en met re-integratieondersteuning.

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten beschreven van het betreffende CBS-onderzoek "Aan het werk met re-integratieondersteuning. Vijfmeting uitstroom naar werk, voorlopige cijfers" (uitstroom naar werk) en van de *Statistiek Re-integratie Gemeenten* (SRG). Deze statistieken beschrijven het eerste halfjaar van 2012. Jaarcijfers uit de SRG en het onderzoek uitstroom naar werk komen in respectievelijk juni en augustus beschikbaar.

Algemeen beeld

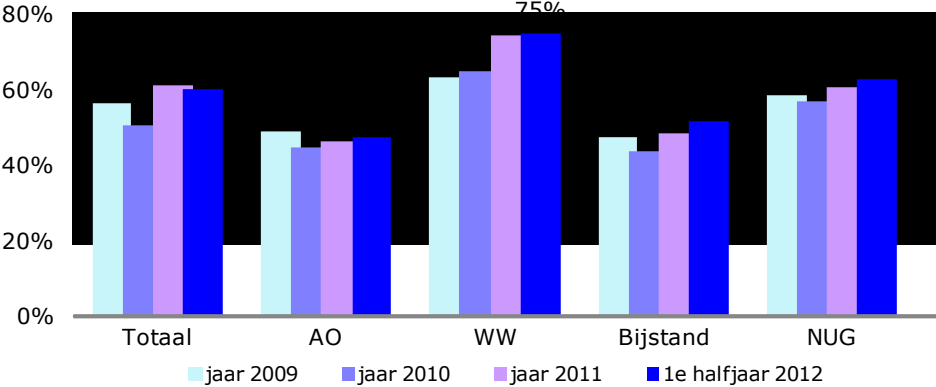
In de cijfers tot en met juni 2012 is landelijk gemiddeld weinig verandering zichtbaar van de bruto effectiviteit van de verleende re-integratieondersteuning, dat is het percentage van de re-integratietrajecten dat binnen 24 maanden resulteerde in niet gesubsidieerd werk. Dit percentage nam af van 61 procent in 2011 naar 60 procent medio 2012. In 2009 en 2010 was nog sprake van aanzienlijk lagere percentages.

Dit beeld wordt ook bevestigd door het aantal banen in de eerste zes maanden van 2012 waarin mensen na re-integratieondersteuning startten. Het is echter de vraag of deze resultaten zich in het tweede halfjaar van 2012 hebben doorgezet. Om werklozen na/met re-integratie uit te kunnen laten stromen naar werk zijn uitvoerders immers ook afhankelijk van de mate waarin werkgevers geschikte baanopeningen hebben.

3.2 Uitstroomdoelstelling re-integratie

Het CBS voerde als onderdeel van het onderzoek *uitstroom naar werk* de vijfde meting uit van de uitstroomdoelstelling re-integratieondersteuning, waarmee de uitkomst van de begrotingsindicator *uitstroom naar werk binnen 24 maanden na start re-integratieondersteuning* wordt gemeten.

Figuur 3.2: Percentage baanvinders binnen 24 maanden na start van de re-integratieondersteuning van personen met uitkering^a of ingeschreven bij UWV WERKbedrijf

a. De uitkeringspositie (arbeidsongeschiktheid, WW of bijstand) is vastgesteld in de maand van het starten van de re-integratieondersteuning.

Bron: CBS, *Uitstroom naar werk*

Het percentage uitstroom naar werk binnen 24 maanden na start van een re-integratietraject bedraagt gemiddeld 61 procent voor de in 2009³ gestarte trajecten. Medio 2012 is dit percentage slechts 1 procentpunt lager, zie figuur 3.2. Met name het uitstroompercentage naar werk uit de WW ligt een stuk hoger (75%) dan het gemiddelde. Een belangrijke reden is dat mensen met WW doorgaans meer werkervaring hebben en beter zijn opgeleid. De percentages voor de bijstand en de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zijn juist lager (51 respectievelijk 47 procent) dan het gemiddelde. Al deze genoemde groepen hebben echter wel een stijgend verloop, het gemiddelde daalt omdat er relatief minder trajecten voor WW'ers zijn uitgevoerd.

Uit het onderzoek blijkt hoe afhankelijk de resultaten van re-integratie zijn van de ontwikkelingen van de werkgelegenheid (aantal banen en vacatures). Sinds 2008 nam het percentage uitstroom naar werk binnen 24 maanden na start van een re-integratietraject eerst af van 60 procent naar 50 procent. In 2011 is het percentage weer toegenomen tot 61 procent, waarmee

³ In de figuur zijn de cohorten geplaatst onder het jaar waarin de 24-maandsperiode is afgesloten. De resultaten van het cohort 2007 bijvoorbeeld staan onder het jaar 2009.

de in de begroting 2011 geformuleerde streefwaarde is gerealiseerd. Dit patroon is een reflectie van het aantal banen en vacatures dat in 2009 sterk afnam en vanaf het 2^e kwartaal 2010 weer begon te stijgen. Het is daarom onzeker of de goede cijfers tot en met juni 2012 in het tweede halfjaar van 2012 kunnen worden vastgehouden gezien het dalende aantal vacatures sinds die tijd.

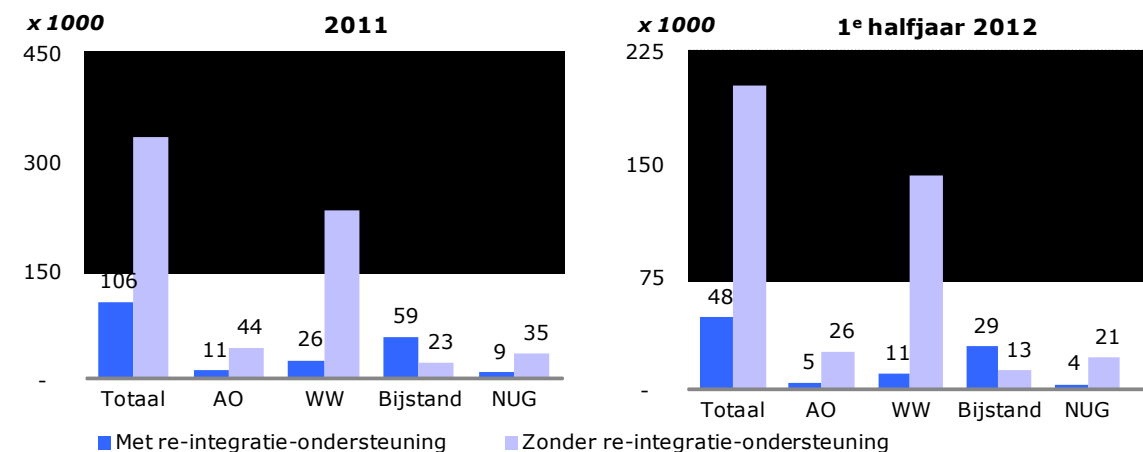
3.3. Aan het werk met en zonder re-integratiedoelstelling

Het CBS meet periodiek in het eerder genoemde onderzoek *uitstroom naar werk* in welke mate personen uit de ketenpopulatie⁴ erin slagen om werk te vinden. Uitgangspunt van dit onderdeel van het onderzoek zijn de in een kalenderjaar gestarte banen. Daarbij moet wel bedacht worden dat na het starten van een baan in 2011 in 50 procent van de gevallen nog sprake was van een aanvullende uitkering. In 2010 liep in 47 procent van de gevallen de uitkering nog deels door.

Een deel van de baanvinders heeft re-integratieondersteuning gekregen in de 6 maanden voorafgaand aan de baanstart. De definitie van dit cijfer is dus ruimer dan de directe plaatsingsresultaten na re-integratie. Na afronding van een re-integratie-instrument (bijvoorbeeld scholing) blijkt een deel van de mensen dat niet direct geplaatst is alsnog een baan te bemachtigen.

Het aantal uitkeringsontvangers dat met re-integratieondersteuning in een baan startte in de eerste zes maanden van 2012 is 48 duizend. Dit is 45 procent van het aantal in 2011 (106 duizend, zie figuur 3.3). Zonder re-integratieondersteuning startten in de eerste helft van 2012 202 duizend uitkeringsontvangers in een baan in loondienst, 60 procent van het aantal in 2011. In vergelijking met 2011 startten mensen dus relatief vaker in een baan in loondienst zonder re-integratieondersteuning. Het zijn vooral de mensen met een WW-uitkering die in de eerste helft van 2012 vaker zonder re-integratietraject in een baan zijn gestart. Minder re-integratie ondersteuning is voor een deel het gevolg van de beleidswijziging aangaande de vermindering van door het UWV in te kopen re-integratietrajecten; via afschaffing van het re-integratiebudget voor WW'ers.

Figuur 3.3: Door personen uit de ketenpopulatie gestarte banen met en zonder re-integratie-ondersteuning naar voorgaande uitkeringspositie, 2011 en 1^e halfjaar 2012

Bron: CBS, *Uitstroom naar werk*

Een aandachtspunt bij de interpretatie van figuur 3.3 is dat de aantallen voor de jaren 2011 en 2012 uit verschillende bronnen komen. Voor het jaar 2011 zijn de voorlopige baangegevens van het Sociaal Statistisch Bestand gebruikt, voor 2012 de ruwe maandbestanden van de belastingdienst.

Opvallend is dat slechts een beperkt deel van de baanvinders vanuit de bijstand zonder re-integratietraject een baan vindt, in de eerste helft van 2012 is dit aandeel 31 procent (13 op 42 duizend), tegenover 85% of meer bij de andere groepen. Dit weerspiegelt het gegeven dat een groot deel van de bijstandgerechtigden een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft en daarmee ook voor een belangrijk deel ondersteuning nodig heeft om werk te kunnen vinden.

3.4. Statistiek Re-integratie Gemeenten

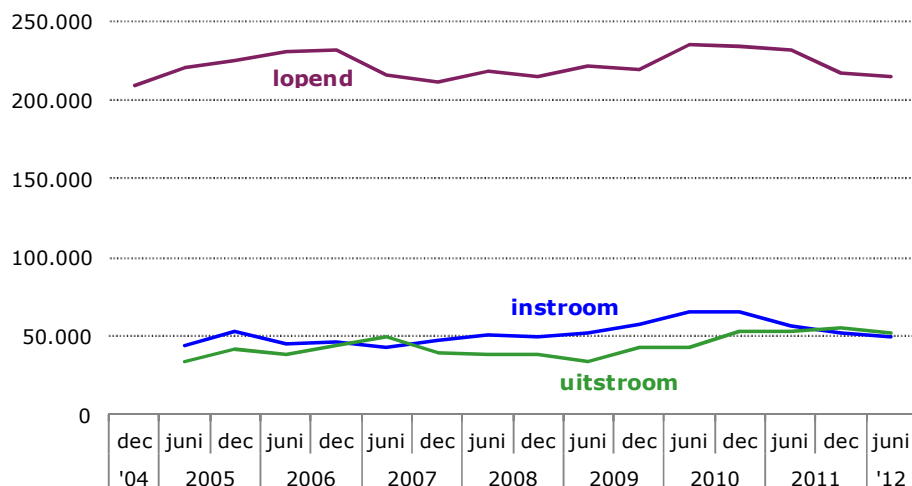
Gemeenten rapporteren twee maal per jaar via de *Statistiek Re-integratie Gemeenten* (SRG) over hun re-integratieondersteuning. Deze statistiek vormt één van de bronnen voor het eerder genoemde onderzoek *uitstroom naar werk*. Een re-integratietraject kan een aaneenschakeling zijn van verschillende instrumenten en interventies. Sommige van die schakels zijn in dat geval nog niet direct op uitstroom naar werk gericht, daarvoor dient in principe de laatste schakel. Uiteraard zijn er ook re-integratietrajecten waarbinnen maar één instrument wordt aangeboden. Cijfers over het jaar 2012 worden in februari 2013 door gemeenten

⁴ De ketenpopulatie bestaat uit uitkeringsontvangers WAO, WIA, WAZ, WaJong, WW, WWB, IOAW, IOAZ en de niet-uitkeringsgerechtigde bij UWV WERKbedrijf ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (Nug).

aangeleverd. Naar verwachting worden die in juni 2013 door het CBS gepubliceerd. In de monitor wordt daarom ingegaan op de uitkomsten over de eerste zes maanden van 2012.

In de eerste zes maanden van 2012 startten er 50 duizend trajecten en werden er 53 duizend beëindigd. Het aantal lopende re-integratietrajecten is daardoor iets afgenomen, tot 215 duizend ultimo 2011 (zie figuur 3.4a). De toepassing van 10 duizend participatieplaatsen, 8 duizend tijdelijke loonkostensubsidies en 5 duizend gesubsidieerde banen (de zogenaamde oude ID/WIW-banen) is in dit aantal inbegrepen.

Figuur 3.4a: Verloop gemeentelijke re-integratietrajecten, 2005-2012

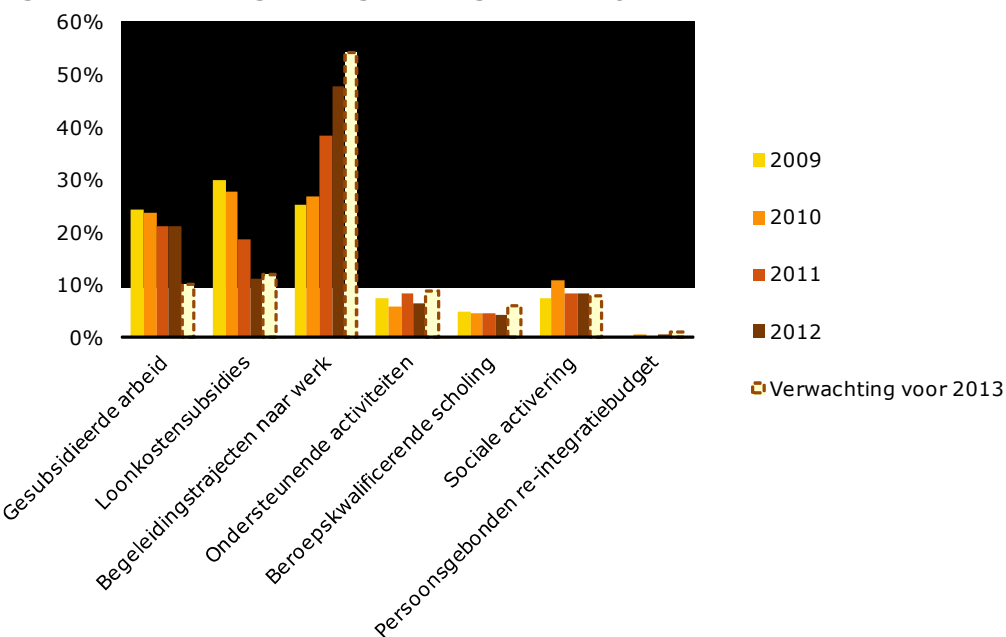
Bron: CBS, Statistiek Re-integratie Gemeenten

Sinds de invoering van de WWB in 2004 schommelt het aantal lopende trajecten tussen de 200 en 250 duizend. In de 2^e helft van 2011 neemt het aantal gestarte re-integratietrajecten weer iets af, waarschijnlijk als reactie op de aangekondigde kortingen op het budget, aangezien het vooral het aantal gestarte re-integratietrajecten is dat afneemt. Maar ook spelen verschuivingen in de bestedingen een rol.

Volgens Divosa worden meer relatief goedkopere trajecten of instrumenten ingezet, zoals begeleidingstrajecten, korte beroepsgerichte cursussen en trainingen. Iets minder dan de helft van het totale re-integratiebudget ging in 2012 naar begeleidingstrajecten (naar werk), zie figuur 3.4b.

Onder begeleidingstrajecten vallen o.a. werken met behoud van uitkering, sollicitatietraining, accountmanagement en bemiddeling. De bezuinigingen op het re-integratiebudget zorgen ervoor dat vooral bezuinigd wordt op dure instrumenten, zoals loonkostensubsidies en gesubsidieerde arbeid, zo laat de "Divosa-monitor Factsheet: Participatiebeleid 2012" zien. Bovendien gaan gemeenten steeds meer zelf re-integratieactiviteiten uitvoeren. Dit is doorgaans goedkoper dan uitbesteding.

Figuur 3.4b: Verdeling re-integratiebudget door de jaren heen

Bron: Divosa, 'Divosa-monitor factsheet: Participatiebeleid 2012'

De gemiddelde trajectduur van de lopende re-integratietrajecten is ongeveer 2 jaar, wat deels te verklaren is door de toepassing van langer durende instrumenten als loonkostensubsidies en gesubsidieerde arbeid (ID/WIW-banen). De gemiddelde trajectduur van de beëindigde re-integratietrajecten is ongeveer 1½ jaar.

Van de beëindigde re-integratietrajecten had 54 procent een gerealiseerde duur van minder dan een jaar. Van de re-integratietrajecten waarbij de gemeente weet dat uitstroom naar werk de reden is⁵, is dat zelfs 64 procent (zie tabel 3.4a).

Tabel 3.4a: Re-integratietrajecten naar trajectduur, re-integratiepositie en leeftijd, medio 2101

	Re-integratietrajecten			idem % verdeling		
	Lopend ultimo	Beëindigd wv naar werk		Lopend ultimo	Beëindigd wv naar werk	
Trajectduur	x 1000					
Minder dan 1 jaar	72	28	7	34%	54%	64%
Van 1 tot 2 jaar	53	12	2	25%	24%	20%
Van 2 tot 3 jaar	35	5	1	16%	10%	8%
3 jaar en langer	54	6	1	25%	12%	8%
Re-integratiepositie						
Activering	138	27	0	64%	52%	0%
Arbeidsinpassing	72	24	12	33%	46%	99%
Niet ingevuld	5	1	0	2%	2%	0%
Leeftijd						
18 tot 27 jaar	30	11	3	14%	20%	26%
27 tot 45 jaar	99	25	6	46%	48%	52%
45 tot 55 jaar	53	11	2	25%	22%	16%
55 tot 65 jaar	33	6	1	15%	11%	5%
Totaal	215	53	12	100%	100%	100%

Bron: CBS, Statistiek Re-integratie Gemeenten

De re-integratiepositie geeft aan welk type interventie in eerste instantie nodig is. De posities *zorg*, *maatschappelijke activering* en *arbeidsactivering* zijn in tabel 3.4a samengevoegd tot 'activering'. Deze interventies zijn (nog) niet gefocust op directe arbeidsinpassing. Vaak worden voorzieningen aangeboden waarmee de gemeentelijke cliënt een (eerste) stap zet op de participatieladder (positieverbetering). Maar het gaat ook om mensen die niet te re-integreren zijn.

Wanneer de competenties dusdanig zijn versterkt dat de cliënt – eventueel met ondersteuning – wel kan uitstromen naar werk, stroomt deze door naar de categorie arbeidsinpassing. De posities *arbeidstoeliding*, *werk met ondersteuning* en *werk zonder ondersteuning*⁶ zijn samengevoegd tot 'arbeidsinpassing'. De focus bij deze trajecten ligt al wel op de directe arbeidsinpassing.

⁵ Wanneer iemand zijn uitkering laat stopzetten wordt niet altijd de reden bij de gemeente gemeld. Bij de koppeling op BSN blijkt dat er aanmerkelijk meer uitstroom naar werk is dan aan/door de gemeente gemeld.

Medio 2012 is 33 procent van de lopende re-integratietrajecten gericht op *arbeidsinpassing*. Gegeven het feit dat de doelgroep voor gemeenten in grote mate bestaat uit (zeer) langdurig bijstandsontvangers, waarvan velen volgens onderzoek (zoals de Divosa-monitor) vaak meerdere belemmeringen hebben die zorgen voor een grote afstand tot de arbeidsmarkt, is dit niet onverwacht. Pas tegen het eind van het re-integratietraject, wanneer directe arbeidsinpassing een reëel perspectief is, zal immers de re-integratiepositie worden aangepast.

Bij de beëindigde trajecten is het aandeel van personen die gericht met arbeidsinpassing bezig zijn daarom veel groter (46%). Verder valt op dat het aandeel van ouderen (45-plussers) in de uitstroom naar werk slechts 21 procent bedraagt, veel minder dan hun aandeel in de lopende re-integratietrajecten (40%).

In tabel 3.4b is de verhouding weergegeven tussen het aantal huishoudens dat medio 2012 een WWB-uitkering ontving en het aantal lopende re-integratietrajecten. Gemiddeld heeft 72 procent van de personen met een nog lopend re-integratietraject ook een WWB uitkering (zie voetnoot a bij tabel 3.4b).

Van de mensen met een WWB-uitkering heeft 48% een re-integratietraject. Bij ouderen (55-plussers) en zeer langdurige werkloze (meer dan 5 jaar) bijstandontvangers is dat aanzienlijk minder (29 respectievelijk 38 procent) en bij personen tot 35 jaar en WWB-uitkeringen met een uitkeringsduur van 1 tot 3 jaar juist wat meer (61 respectievelijk 56 procent).

Omdat alleen in de SRG de re-integratiepositie wordt vastgelegd, is niet goed te duiden waardoor deze verschillen worden veroorzaakt. Gemeenten kunnen immers voor bijstandsklanten met een lage trede op de participatieladder, waar vaker sprake zal zijn van activering dan directe arbeidsinpassing, ook andere voorzieningen aanbieden dan re-integratie, bijvoorbeeld uit Wmo-middelen.

Tabel 3.4b: WWB'ers met re-integratietraject^a medio 2012 versus bestandsprofiel WWB (of WIJ)

	Lopende re-integratietrajecten		WWB-uitkeringen	% op traject
	x 1000	%	x 1000	%
Etnische herkomst				
Autochtonen	65	42%	145	45%
Niet-westerse migranten	73	47%	138	53%
Westerse migranten	17	11%	35	47%
Duur uitkering				
Minder dan 1 jaar	46	30%	86	54%
Van 1 tot 2 jaar	25	16%	44	56%
Van 2 tot 3 jaar	18	12%	32	56%
Van 3 tot 4 jaar	13	8%	23	55%
Van 4 tot 5 jaar	9	6%	17	54%
5 jaar en langer	44	28%	117	38%
Leeftijd				
15 tot 35 jaar	50	32%	83	61%
35 tot 45 jaar	43	28%	78	56%
45 tot 55 jaar	41	26%	87	47%
55 tot 65 jaar	20	13%	71	29%
Totaal	155	100%	319	48%

a. WWB-ers die volledig zijn uitgestroomd naar gesubsidieerde arbeid of naar een baan met een tijdelijke loonkostensubsidie, alsmede WWB-ers die tijdens het re-integratietraject hun uitkeringsrecht verliezen worden in deze tabel niet meegenomen. Ook niet wanneer er tijdens de start van het re-integratietraject wel sprake was van een bijstandsuitkering, en het re-integratietraject nog niet is beëindigd.

Bron: SZW, op basis van CBS

⁶ Deze re-integratiepositie is alleen van toepassing bij beëindigde trajecten.